

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopis se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj 23. tečaj, prosimo torej dosedanje p. n. naslovom prijatelje in naročnike „Slov. Gosp.“, naj nam ostanejo še za naprej zvesti ter obnovijo svojo naročbo o pravem času. Komur je mogoče, naj ga priporoča tudi svojim prijateljem v naročbo. Tako cenó in s tacim obilnim blagom ne izhaja noben slovensk, a težko, če še kje kateri nemšk časnik.

„Slov. Gospodar“ izide vsak četrtek na celi poli, dvakrat v mesecu prinese po pol pole priloge, cerkvene ali gospodarske, vmes pa še tudi prilogo inseratov. V očígled tega je njegova cena celo mala in je mogoča samo, če ima „kat. tiskovno društvo“ obilo udov, kateri doplačajo, kar jej primanjka.

List stane za celo leto **3 gld.**, za pol leta **1 gld. 60 kr.**, za četrto leta pa **80 kr.** Naročnina pošlje se najležeje po poštnih nakaznicah in vzprejema jo upravnštvu „Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kdor je bil dosegmal že naročnik „Slov. Gospodarja“, olajša močno upravnštvu delo, če prilepí staro adresu na nakaznico ali pa pripiše vsaj številko, ki stoji na desni strani njegove adrese, svojemu imenu, kedar obnavlja naročbo.

Upravnštvu „Slov. Gospodarja“.

Novo posojilo Štajarsko.

Kakor je v naših časih sploh navada, da človek skorej ne najde posestva, na katerem bi ne bilo dolga, tako ga ima tudi naša štajarska dežela. V raznih dobah in za razne reči ji je bilo treba vzeti denarja na posodo in zato plačuje tudi različne obresti od svojih dolgov. V novem času pa gredó obresti sploh na nižje in je torej tak dolžnik na slabšem, ki plačuje za svoje stare dolge večje obresti, kakor so naše dni v navadi.

Ako je človek razumen, gleda torej na to, da se odkriža starih dolgov, za katere mu je treba višjih obresti in če jih ne more izplačati s svojim denarjem, stori dobro, če si najme nov

dolg in to na nižje obresti ter izplača s tem denarjem stare dolge. Tako je le enemu na dolgu in ni mu treba na več krajev plačevati obresti. Že v tem je torej na boljem, če pa še dobi na posodo denarja za nižje obresti, bode še tem bolje za nj.

Tudi naš dež. zbor je bil te misli ter je sklenil dne 25. septembra, naj dež. odbor proizve, kje in na kake obresti bi se dobilo toliko denarja, da se splačajo z njim vsi dolgovi, ki jih ima doslej štaj. dežela. Dež. odbor je torej potrkal pri večih denarnih zavodih in trije so se oglasili, češ, da jih je volja dati posojilo. Ali pogoji niso bili pri vseh enaki, dež. odboru so bili še nekam najbolj po godu pogoji zemeljske kreditne banke na Dunaji. Ona je ponudila za dolžno pismo, ki se glasi na 12 milj. in 3½% obresti, 10.740.000 gld. Ob enem pa bi bilo onih 12 milj. izplačati v 50 letih in sicer vsako leto po 509.972 gld.

Po takem bi plačala dežela za 10.740.000 fl. ki bi jih dobila, v vseh 50 letih skup 25.498.600 fl. Ker je za to, da sme kaka dežela vzeti kaj na posodo, treba drž. postave, za to je tudi drž. zbor tako postavil za našo deželo sklenil. Sedaj je bilo torej še samo treba, da je dež. zbor pri-trdil pogodbi one banke in to je storil zadnjo soboto, dne 29. decembra, vendar pa ne čisto tako, kakor je ona deželi ponudila posojilo. Odsek dež. poslancev, v katerem sta izmed slov. poslancev bila gg. dr. Radaj in ces. svet. Jer-man, je spremenil pogodbo v toliko, da plača banka 11.640.000 gld., dobi pa obresti po 4% za vseh 12 milj. goldinarjev. Banka torej izplača sedaj 900.000 gld. več ali zato dobi ½% višje obresti, kakor bi se to bilo godilo vsled njene ponudbe.

O tem si v dež. zboru niso bili enacih misli, nekaj gg. poslancev je bilo za to, da se vzame posojilo samo po 3½% odsek drž. zbora pa je bil za posojilo na 4%, se ve, da proti temu, če izplača ona banka za to 900.000 več posojila. Naposled pa je obveljalo to, kar je pred-

lagal odsek dež. zbora. Dežela dobi torej za 12 milj. gld. 11,640,000 gld. in plača 4 % obresti skozi 50 let za vseh 12 milj. V tem pa ima pravico, da ga plača tudi prej nekaj ali tudi ves dolg. Ni se bati, da se izgodi zadnje.

Naše dni — ne, naše dni ne izplača lahko kdo svojih dolgov, najmanj pa, če ima to v rokah zbor, ki je vprežen v jarem liberalizma. Tak pa je naš dež. zbor in torej smemo reči naprej, da ne doživi od nas nihče časa, ko se ta dolg dežele izplača. Za naše slov. poslance je bilo torej gotovo težko glasovati za to posojilo, ali oni so to storili za to, ker še je, kakor so naši časi, pri tem posojilu vendar le mogoče, da se prihrani deželi nekaj plačila. Mogoče, da pride drug čas, ko bode dežela imela več dohodkov in manj stroškov, tedaj pa se to izposojilo izplača lahko poprej, kakor bode vseh 25 milj. požrlo, kakor nam je po tej pogodbi jih plačati in to v 50 letih.

Blagemu možu v spomin.

Koprivnica, dne 23. dec. 1888.

Kake pol ure od Koprivnice, ob cesti, ki drži na Reichenburg, stoji prijazna hiša z obširnim gospodarskim poslopjem. Sicer je le navadna gostilna, a v boljšem pomenu — pravi dom gostoljubja. Popotnik, užejan in spehan od trudapolnega pota, tod mimo gredoč, ni mogel drugače, kakor da se je oglasil pod to streho. okrepujuč si s pošteno kapljico svoje utrujene ude. Prijazen, ljubeznjiv mož srednje postave, postregel mu je takoj in zraven mu še ponudil kako pametno besedo o tem in onem. In naj si bo tuje ali domačin, vsak je rad zahajal v pošteno družbo te blage duše in vsak je bil lepo vsprejet in gostoljubno postrežen.

Res vrl mož je bil France Eladič, ali po domače Javoršek, o katerem sem se namenil s tem majhen spominek vsem njegovim bližnjim in dalnjim prijateljem in znancem ohraniti, kajti — njega ni več! Umrl je mož! — Hladna zemlja že krije tisto sreč, ki je bilo tako priljubljeno, tako spoštovano in spoznано od blizu in daleka, da je res težko med priprostim ljudstvom enakih vzgledov zaslediti. Njegova hiša je bila tako rekoč središče posvetovanja pametnih mož, naj si bo v gospodarskih, občinskih ali drugih zadevah. Občina je stavila va-nj vse zaupanje. Iskreno je želela imeti ga svojim županom, a on je to čast vselej do skrajnega odvrčal, ostal je pa zato v njenem odboru, kateremu je bil duša.

Odlikoval se je mnogo let kot vesten cerkveni ključar poleg vrlega, občežnanega gospoda Goloba. Bil je dokaj časa ud krajnega šolskega sveta in tudi njegov načelnik. Ni je bilo skorej v kraji cenitve, da bi Javorška z dobrim svetom ne bilo zraven. Kot mnogoletni

naročnik, prebiral je rad „Slov. Gosp.“ in je bil o raznih volitvah kot volilni mož vselej na narodnej strani. Kder je pritiskala denarna sila na vrata, prihital je dobri Javoršek in pomagal iz zadrege, pri tem pa se je zadovoljeval z zelo nizkimi obrestmi, in kedar mu je dolžnik denar vračal, ga je še ljubeznjivo pogostil.

Kako rad bi bil še ta blagi mož živel v radost in pomoč svojim bližnjikom! Delaven in skrben ves čas življenja, pomagal si je iz malega in nabral precejšnje premoženje. Zadovoljen v vseh slučajih, rad bi bil mirno užival v poznih letih sad dolgoletnega delovanja. Večkrat se je vesel izrazil, kako je zdrav in zadovoljen in da mu gre vse po sreči. In res, Bog ga je blagoslovil. Kedó bi si bil torej mislil, da se bo tako krepak mož — bil je star 51 let — moral k malu neizprosnej smrti ukloniti! Obiskal sem ga v mučnej bolezni in opazoval, s kako izredno ljubeznjivostjo in skrbjo mu je stregla njegova blaga žena, pri tem pa sem z neko posebno tožnostjo in strahom sklepal: ko bi ta mož pa le moral umreti, in zopet navdajala me je tolažilna nada, da ga bo slednjič skrbna postrežba ljube žene znabiti še otela. In zgodilo se je prvo! Udan v božjo voljo in previden s svetimi zakramenti, prestal je dolgoletno bolezen in mirno udan sledil migljajem britke smrti, ki ga je odvéla v kraljestvo mirú.

Mrtvaški sprevod, dne 21. decembra pokazal je najlepše, kakó priljubljen je bil pokojnik. Nebrojne množice ljudstva izkazale so mu poslednjo čast, in čul sem glasove: tako slovesnega in lepega pogreba pa ni k malu videti. Domači gospod župnik, kateremu so se pridružili tudi gospod župnik iz Podsrede, prišla sta k pokojniku na dom. Vzdignila se je prav okusno izdelana krsta in nepregledna vrsta spremnikov vila se je od gostoljubne hiše po cesti, ter spremila moža na zadnjem, tožnem poti. Domači gospod župnik spominjali so se na grobu pokojnika v prav milih, v srce segajočih besedah. In ko so zabobnele gruce na njegovo krsto in zapeli zvonovi v žalostno slovó, ni bilo nobeno okó suho in marsikateri vzdihljivej spuhtel je gori v nebó za pokojnika dušo preblago. In tako, nepozabljeni France, spočij se zdaj od truda življenja in uživaj slast, ki je unstran groba pripravljena vsem tistim, ki pravično živé in v Gospodu umrjó. Belostenski.

Gospodarske stvari.

Sol za konje.

Sol ni vselej in za vse živali potreba in se torej pretirava, če se trdi kaj takega. Dobro pa je vsekako, da je ima človek pri hiši in da

jo daje svoji živini, kedar se kaže, da ji je je treba. Škoda je tedaj gotovo, da pri nas ne pride živinska sol za malo ceno na prodaj in je nimamo pri rokah.

Kar se tiče konj, njim pride sol prav, če je dobijo zmerno in si je lahko vzamejo sami, kolikor se jim je zljubi. To budi v njih željo po jelu in krma jim diši za veliko bolj, kakor brez soli. Vidi se tacim živalim tudi k malu, da se počutijo dobro; njih dlaka je gladka in se sveti in ujeta, ki nastane iz tega, da žival ne prebavi krme dobro, ne dobi tako lahko.

Tudi krma, ki je nekaj slabša, daje se konjem še brez večje nevarnosti za njih zdravje, ako se poškropi s slano vodo. Na eden meter-ski cent razpusti se eden kilo soli in z njo se poškropi krma, potem ko se je pretresla ali pretepla. Tega pa je pri taki krmi treba za to, da se odpravi iz nje prah in pesek in enake reči, ki jih je več ali manj v njej.

Nikoli pa se ne sme dati preveč soli živali. Poprek se sodi, da je soli za eno žival dovolj, ako je dobi na dan 12 do 15 gramov, 20 gramov sme se ji dati le izjemoma. Kjer je mogoče, daje se konjem sol v podobi solnih kamenov. Le-te potlej liže žival, kedar se ji zazdi in ni se bati, da je dobi preveč va-se. Sem-tertje se je še ne dotakne žival, v tem so si pojedine živali različne in tudi ena in tista žival ne seže vselej z enako slastjo po soli.

Ako konj liže po zidu, ali po usnji, po svojih jaslih in po lesovji, tedaj je znamenje, da mu je treba mineralske snovi, torej soli. Kedar krma ni čisto zdrava in je torej človeku za to, da obvaruje svoje živali mogočih boleznih, sme primešati raztolčene soli v krmo, to velja tudi pri ovsu. Pri konjih, ki ne dobijo za hrano veliko ovsa, ampak poleg sena le še korenje, rez itd., potem pri žrebetih, ki jim je treba še rasti, izlasti kar se tiče kosti, bode dobro, če še dobé živali poleg soli tudi fosforovo apno. Le-to se dobi v podobi krmske moke in treba ga je kupiti v štacuni.

Za sadjerejce.

Znano mi je, da je mnogim sadjerejcem previsoka cena sadnih cepičev, kajti vrtnarji zahtevajo 5—6 kr. za en cepič. To jih plaši, da si ne naročijo žlahtnih vrst ter rajši domače pa v časih malovredne sorte ali vrste pomnožujejo. Sklenil sem zato, kakor lani, tudi letos, cepiče spodaj navedenih vrst, kar jih bom več, kakor za lastno potrebo imel, brez plačno razdeliti. Vsaki naj se dosti rano oglasi, ter za poštno spremnico in za zavetje, katero je jako zamudno, 30 kr. v pisemskih znamkah dopšlje, precej ali ko prejme cepiče.

Dobi pa se pri meni: 1. „Zimska zlata parmena“, 2. „Kanadiška rejneta“, 3. „Sevniška voščenska“, 4. „Štajarski mašancelj“ in 5. Šam-

panjska rejneta“. To pa so vrste, katere imajo na trgu dobro ime in visoko ceno, ter se za zimo ohranijo lahko; priporočane so od izkušenih strokovnjakov.

Druge vrste dam pa samo na posebno zahtevanje.

V Brežicah, dne 21. dec. 1888.

F. Ogorevc, posestnik drevesnic.

Sejmovi. Dne 7. januarija v Mariboru, v Šmarji in pri Novi cerkvi. Dne 8. januarija v Imenem (za svinje). Dne 9. januarija na Bregu v Ptuji (za svinje). Dne 11. januarija na Planini. Dne 12. januarija v Poličanah (za svinje). Dne 14. januarija pri sv. Filipu v Kozjanskem okraji.

Dopisi.

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Taki so!) Dandanašnji imajo nekateri Slovenci do svojih rojakov malo zaupanja. Ako je katero posestvo na prodaj, ne bodo ga lahko od domačina kupili, drugače kakor pod ceno. Če pa pride kak debel tujec, ta ga kupi po celo primerni ceni in potem se začne kosanje, ki se Bogu usmili. Vendar od tega kupi potlej lahko neumni Slovenec jeden kosček tako drago, kakor bi bil poprej dobil skorej polovino onega posestva in debeluh jo pobriše s kakim tisočakom dobička, da se potem lahko dalje debeli, grdo živi od žuljev slovenskih in se smeje trepastim Slovincem! Te primere žal, da niso redke. Moj Bog, kam bomo prišli ubogi Slovenci, ako bo tako naprej šlo? Ali že ne bo skoro v postavi dospela prepoved tega grdega kosanja? Žalostno za razsvitljeno Avstrijo, ki dopušča, da se na jednem posestvu, kjer so leta in leta živeli prav mirno mirni, delavni Slovenci, h krati postavi po več koč, ter se s tem širi nemanjstvo in beda med ubogo ljudstvo, ki je že tako od vseh strani dovolj stiskano. Slovenci, ako imate posestvo na prodaj, le takim grdim mešetarjem ne prodajajte, saj se tudi med Slovenci še nahaja mnogo premožnih, ki vam lahko kupijo, akoravno tudi po licitaciji. Zakaj le po tem načinu bi se polagoma reševali tujega življa, ki vedno od slovensko-nemške meje prodira v Slovenijo. Tujci so vam prav grdi ode-ruhi, ne rečem vsi, vsaj poštene Nemce jaz, kakor vsak pameten Slovenec visoko čisla; a nekateri so taki, da vam niso boljši od judov. Kakor ima jud v načrtu svojem, da mora kristjana opehariti, kjer mu je količkaj mogoče; jednako so si v vspeled vzeli nekateri naši sosede, liberalni namreč, da morajo ubogo slovensko ljudstvo guliti do belih kosti v svojo korist. Jeden primer: Pri sv. Ani je dal oznaniti letošnje poletje nek prusak, da mu naj Slovenci donašajo v nek bližnji trg črešnje; kilo bi plačeval po 5 kr., a herite zavedni Slo-

venci: Kadar je dobil naše rojake v klešče, ni več plačal za kilo kakor 3 in na zadnje 2 kr. (berite — dva krajcarja!) Tako se niti trganje ne plača, ne pa še dolga pot in nošnja. Jeden je nosil 3 ure daleč 30 kil in dobil je bornih 90 kr. To si je že z nošnjo zaslužil, kje je pa drugi trud? Ni li to vnebovpijoča krivica? Taki vam so ti tujei!

Iz Ribnice. (Pobirek.) Nek Kočevar — ime nič ne stori pri tem — kupil je tu lani o novem letu v Ribnici hišo in je hotel tudi on, kakor prednik njegov, krčmariti v njej in prodajati razno šaro. Ker pa imamo itak že dve štacuni, zato se je poslednje dotičnim odbornikom silno protivilo in mu je bil prejšnji odbor nasproten v tem, da bi dobil še dovoljenje za krčmo. Nekdo (!) se je celo nekoč izrazil, da še ni zloba, da bi moral ravno ta Kočevar to dovoljenje dobiti. A kaj se zgodi? Ker mu je drugače bila hiša za nič, moral jo je zopet oddati, pri volitvi pa je glasoval, kar je čudno za same svoje neprivošljivce. Kmetom, kamor tudi s torbo zahaja, bilo je takošnje očitne breztaktnosti zares odveč in bati se je, da bode jih sedaj več pokazalo odslej vrata in pot njemu in njegovim mavhi. Kedaj bodo toraj prišli takojnji ljudje do razuma?

Iz Središča. (Odgovor.) V št. 50 „Slov. Gosp.“ p. 1. se nekdo spodtika nad Središko požarno brambo, oponašajoč jej marsikatero napačnosti. Dopisniku ni prav, da je med ude požarne brambe bil sprejet „nek žid“, kakor ga dopisnik imenuje. G. L. je zares žid, toda pravila nikakor ne branijo, da židi ne bi smeli biti društveniki; sprejel se je on med društvenike, ker se je od njega pričakovalo to, kar od vsakega društvenika in v tem se nismo varali, kajti g. L. je bil vodja plezalcev in spreten v svoji stroki. Da pa bi se njemu celo društvo pokoravalo, to ni res, edino le sklepi društvenega odbora so bili vselej za društvo merodajni in pri teh se nikdar ni pokazalo nasprotno menjenje ali nesloga. Društvu pobiriti neslovensk ali sloventvu nasproten značaj se ni od nikogar izmed društvenikov poskusilo, tudi od g. L. ne, in če bi se to tudi od katere strani poskusilo, bilo bi to pri naših udih, vnetih narodnjakih zastonj. Pohod v Čakovci pa je bil hvalevreden, ker ni imel drugega namena ali pomena, kakor ogledati si pri sosednjem društvu spretne bram-bene naprave, kar je za naše mlado društvo bilo koristno in potrebno. Pohod v Ormoži je imel tudi le društveni značaj, ker le to naše društvo zasleduje; politika in strankarstvo v našem društvu nima in ne sme imeti prostora. Dosedanjo stvarno pot bode to društvo tudi za zanaprej hodilo in si v tem ne pusti od nikogar uplivati. Želeti bi le bilo, da bi dosedanji lepi mir in sloga tudi za zanaprej se med društveniki ohranila in potem bode društvo ustre-

zalo svoji lepi nalogi. In v to pomози Bog! — (Iz ozira na imena gg. priposlalcev smo dali temu „odgovoru“ prostor v listu in vsak bralec lahko vidi iz njega, da naš dopisnik, kar se tiče stvari, ni povedal neresnice. S tem pa bodi konec besedi! Ured.)

Iz Šmarskega okraja. (Naš novi okrajni šolski svet.) V zadnjem dopisu mojem rekel sem bil, kako radi bi prišli naši nasprotniki nemškutarji v okrajni šol. svet. Danes moram besede svoje nekoliko popraviti. Nemškutarji niso naši nasprotniki in sovražniki, ampak naši dobri in najzanesljivejši pomočniki v borbi za pravice naše. Ali ne dokazuje tega zadnja volitev v okrajni šolski svet Šmarski? Čisto malenkostno nepravilnost pri volitvi starega okrajnega šol. sveta so hteli porabiti, da bi vrgli okr. šol. svet, ter potem — sami prišli vanj, seveda, kolikor se da, v pomnoženem številu! Stari okr. šol. svet je bil, kakor sem Vam zadnjič poročal, razpuščen in že dné 28. decembra volil je okrajni zastop Šmarski novih petero udov v okr. šol. svet. In kaj so izdale vse velikanske agitacije naših nasprotnikov — hotel sem reči: prijateljev — nemškutarjev? Nič! Naši možje v okrajnem zastopu vedeli so skoro brez vsake agitacije od naše strani, kaj jim je storiti, da se reši narodna čast Slovenska. Da Vam čisto po domače povem: Nemškutarji kopali so narodnjakom jamo, pa sami so pali va-njo! S svojim rekurzom, vsled kate-rega je bil stari okrajni šol. svet razpuščen, pripomogli so nam, da smo pri volitvi 28. decembra zmagali. — Voljeni pa so bili v novi šol. svet naslednji značajni gg. Fr. Skaza, graščak in veleposestnik (Šmarje); J. Anderluh, načelnik okr. zastopa in veleposestnik (Šmarje), Podgoršek, župan Ponkovski, Gašper Senica, veleposestnik (Št. Vid); Detiček, posestnik (Sladkagora). Dokler je posloval stari okrajni šol. svet, zgodilo se je večkrat, da so nekatere stvari reševali samo v Celji; bomo videli, ali se bode tako tudi pri novem šol. svetu godilo. Še eno: Ali ne bi kazalo, da bi si novi odbor izbral za poslovni jezik slovenščino? Čas je že zdavnaj, tako mislimo!

Iz Ptujja. (Slovensko pevsko društvo.) Odbor „Slov. pevskega društva“, ki se je letos pri občnem zboru na Krškem enoglasno volil, se je v svoji zadnji seji sledeče konstituiral: predsednik: g. Miha Lešnik; podpredsednik: g. čast. pater Bonaventura Čiček; denarničar: g. Fran Suhar; arhivar g. A. Jurca in tajnik g. A. Porekar. Namestnika sta g. Josip Mihelič in g. Fran Copf, vsi v Ptujji ali v bližini. Zunanji odborniki pa so: g. dr. Fran Gross v Ljubljani — g. dr. Gustav Ipavec v Št. Jurji n. j. ž. — g. dr. Josip Serbec v Celji in g. dr. Anton Žižek v Ormoži. Namestniki teh so: g. Stanko Pirnat v Zatičini; g. dr.

Radoslav Pukl na Dunaju in g. Tomaž Romih v Krškem. — Pregledovalci računov so: g. dr. Fran Jurtela, g. Anton Klobučar in g. Luka Kunstek — vsi v Ptuj. Tiskano letno poročilo, ki se je letos po darežljivosti necega čast. uda nameravalo izdati in sedaj vsacemu društveniku poslati, pride ob koncu prihodnjega društvenega leta na vrsto. Kratko poročilo o pretečenem društvenem letu se bode v časnikih razglasilo. Nekateri častiti gosp. poverjeniki in drugi udje še doneskov za pretečeno leto niso poslali. Naj to sedaj ob začetku novega leta storé, da si vodstvo prihrani toliko nepotrebnih pisarij.

Iz Celje. (Dijaška kuhinja.) Za III. društveno šolsko leto 1888/9 so dalje darovali naslednji častiti in prečastiti daritelji: Franc Praunseis, trgovec v Št. Jurju 2 fl., Anton Lednik, župnik v Podsredi 5. fl., Ivan Tomanič, kaplan v Št. Jurju pod Taborom 4 fl., J. Javornik, tajnik v Šmarji 1 fl., M. Ogoreve, trgovec v Konjicah 5 fl., Ferd. Jan, župnik v Št. Petru 10 fl., Dr. J. Leščnik, odvetnik v Št. Lenart 5 fl., gospa Josipa Prus, roj. pl. Uhl v Konjicah 5 fl., Dr. J. Vošnjak v Ljubljani 3 fl., Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 20 fl., Val. Par. župnik v Gotovljah 5 fl., Ferd. Roš v Hrastniku 2 fl., T. Jeretin, župnik Teharje, 5 fl., Franc Veršec, c. kr. notar v Sevnici 5 fl., Ivan Drobnič, trgovec na Laškem 3 fl., Dr. John c. kr. sodnik v Slov. Gradcu 1 fl., Ivan Govedič župnik v Šoštanji 5 fl., Mat. Kaučič, trgovec Št. Jur 5 fl., M. Gril, koncipient v Postojni mesečnino 50 kr., ekscelenca knezoškof za december 4 fl., J. Kavčič c. kr. rud. inženir v Celji 1 fl., 1 fl., Slavni okrajni zastop v Sevnici letnino 10 fl., v Šoštanju 10 fl., v Šmarji 20 fl., in občinski zastop v Šmarji 10 fl., Gosp. Ant. pl. Iljašič, nabral v Šmarji 37 fl. Vsem blagim dariteljem presrečna zahvala v imenu naše mladine in prosimo še daljnih mislih darov. Mihael Vošnjak, l. r. Maks Veršec l. r. predsednik. blagajnik.

Iz Bizeljskega. (Narodno spanje.) Prav žalo se mi je storilo, ko sem bil tovnaj na Bizeljskem. Lepi vinogradi kedaj so zdaj podobni puščavi, pač ubogi kmet, kje bo zdaj tvoj prihodek, kje bo davek? Nič menj pa se mi duševno stanje Bizeljancev ne smili. Kajti tam je vsa narodnost izgubljena. Tam je na prvem mestu „taič“. Ker sem ravno potreboval dopisnico, zato grem na pošto, da jo kupim in rečem poštarju: Dajte mi dopisnico. On pa me le debelo gleda in hitro sem spoznal, da je prusak. Med tem pride tudi, mislim, župan k njemu in sta le nemške otrobe vezala. Oh ti dušna tema, da se Vi date takemu v roke, ko je ta zagrizeni Vaš poštar! Ali nimate svojega rojaka, ki je zmožen občinskega uradovanja, da ta imeniten posel daste tujcu v roke? Kje je tisti župan, od narodne stranke

voljen? Oh ti žalostna narodna stranka! Izvedel sem, da so imeli prej domačina za župana, ki je sam uradoval, se ve, da nemško. Nemec je bil oni in Nmec je ta v tujih rokah. Moram dalje proti Hrvaškemu in tu pridem v Kapele. Tam je lepa farna cerkev in prijazen hrib, ali zopet je tu ljuba nemčija; župan je brkast ponem čenec in uraduje, kakor da bi bil že kje na Pruskem. Svet se obrača, ali se bo pa kedaj za nas Slovence na pravo stran obrnil, in jasni dan napočil? Zdaj pa hajdi preko meje na Hrvaško in kar bom tam izvedel, to Vam bom prihodnjič povedal. Vam, dragi Slovenci, pa zakličem, da bi Vam že skoraj prišla narodna spomlad, da bi se porušili stolci Vaših nemškutarjev — županov. Bog pomozi in sreča junaška.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na sv. večer se je zaročila nadvojvodinja Valerija, najmlajša hči svitlega cesarja, z nadvojvodom Franc Salva-torjem. — V nižji Avstriji, tedaj v deželi, kjer leži Dunaj, imajo občine velike stroške in je čisto navadno, da jemljejo 50—95% priklade. To je silno in je le sreča, da še ljudje svoje reči ležje spečajo, ker so blizu velicega mesta. — Od letos naprej je v vsakem c. kr. polku po en stotnik, en nadporočnik in en poročnik več, kakor jih je bilo doslej. — Gradec išče za mestno kaso višjih dohodkov in tirja sedaj že po 6 gold. davka za vsacega psa. No, ta davek gre sicer visoko, toda ni brez potrebe. — „Tagespost“, stara tetka v Gradcu, je sila huda na ministra za uk in bogočastje, češ, da izdaja nemštvo. In kaj je pregrešil? Njegova obljuba, da hoče prihodnje leto poskusiti na c. kr. gimnaziji v Mariboru s slov. podukom, to se pravi, naj se nekaj reči uči tudi v slov. jeziku — ta njegova obljuba, kakor je skromna, ne da tem ljudem, ki imajo „tetko“ v rokah, miru. Sirote, bodo se že vtolažili, ne vemo pa, če kje g. minister ne pusti cele stvari pri obljubi — njim na ljubo. — Koroški nemškutarji so že na nogah ter se kuje zoper predlog dr. Ferjančiča, naj se razdelé nekateri volilni okraji bolj pravično, že na „ognjevitih protestih“. Koroškim rodoljubim bode pač veliko dela, da odbijejo te-le proteste. — V Ljubljani se ustanavlja „pravniško društvo“ in ima namen, izdajati lastno glasilo, „Slov. pravnik.“ — Iz Notranjskega se je odpeljalo več slov. rodbin v Brazilijo. Vse odgovarjanje je bilo pri njih zastoj, naj bi ne le se ne kesa-li kedaj! — V Ajsovcih tik Gorice je hudobna roka porezala vse sadno drevje v vrtu tamošnje slov. šole. Sluti se, da je bila to roka — Laha. Slov. šola mrzi Lahom neznano hudo in so se hudo upirali zoper njo. — Mesto Trst ne shaja

z dohodki, letos se računi, da jim bode za 62.000 gold. premalo. Pomaga si občinski zastop, kakor drugod, s posojilom. To je sicer slabo priporočilo za nove volitve, ki se jim vršijo že to leto. Želeti je pač, da se postrizže že enkrat greben moževom, ki so doslej tako mogočni v mestnem zastopu. — Dne 27. dec. je odplula ladija „Medusa“ iz Trsta v Brazilijo, nič manj kakor 736 oseb se je odpeljalo na njej iskat v dalnjem svetu sreče. — V ogerskem ministerstvu menda ne bode spremembe, kajti sedaj je vse tiho o njej. — Minister Tisza je kalvinec in torej ne gleda posebno prijazno na kat. cerkev. To ni nič čudno ali da lahko tak mož kat. škofom zabrani skupno posvetovanje, to se nam zdi, da je — preveč. Žal, da na Ogorskem ni nič nemogoče in je torej mogoče, da je na enakem glasu, ki gre sedaj po svetu, nekaj resnice.

Vunanje države. O pogodbi sv. Očeta z ruskim carjem se ne izve ničesar in to jezi liberalne liste, za to si izmišljuje sem ter tje po kak tak list sam kaj in kakor blisk se raznese tak glas potlej po svetu, ne da je na njem kaj resnice. Tako gre tudi sedaj glas, da so sv. Oče za to, naj se na željo carja vpelje ruski jezik v cerkvi tudi po poljskih škofijah. Lehko se ugane, da ni na tem nič resnice. — Blizu Napolja je umrl bivši ital. minister Mancini, za možem gre hvala, da je on prvi mislil na zvezo Italijo z Avstrijo in Nemčijo. — Italija dobi do konca tega leta 800.000 novih vojaških pušk in je teh, kakor trdi vojni minister, sila treba. — Na Francoskem še je sedanja vlada srečno stopilo v novo leto, iz kraja pa ji ni nihče tega obetal. Nezaupanje je splošno in ne zna se, kaj ali kdo napravi konec večnim razprtijam. — Belgijski škofje so izdali skupaj „pastirski list“ ter se razkazuje v njem jako lepo, zakaj gre Rimsko mesto sv. Očetu in ne kralju. — V celi Angliji je sedaj že nad 2.380 kat. duhovnikov in katoliška cerkev se širi jako med premožnejšim ljudstvom. — Jeffcken, mož, ki je izdal „spomine“ pok. nemšk. cesarja Friderika III., pride vendar-le na tožnjo klop in je vsa podoba, da tirja to železni kancelar, knez Bismarck; ako pa je to, potem križ čez-nj! Njegova obsodba je gotova. — Kakor se pravi, ruski car ni več tako zoper misel, naj se povrne prejšnji bolgarski knez, Aleksander Battenberški, v Bolgarijo. — Razpor med Rusijo in Perzijo ni več tako nevaren; vse kaže, da ima kramarska Anglija roke pri tem, ali tudi Perzijanci niso tako nagli, da bi segli v rusko pečnico, naj prižgejo dolgopetni Angliji svetilnico. — Srbska skupščina je vsa v rokah radikalcev ali doslej še gre vse gladko; kralj pa vendar-le nima zaupanja prav v te ljudi. Tu doli na južnih in vzhodnih naših mejah je torej prav nevarno. — Turčija ima novega ministra za drž. finance, toda težko, če bode v stanu

pregnati temo iz drž. kas. — V Bolgariji je pretrgalo sobranje svoje seje; major Popov, ki je bil obsojen, da ni pazil dovolj na vojaške blagajnice, le-te so bile njemu na skrbi pa je prešlo veliko denarja iz njih, ta major je dobil pomiloščenje. — V Afriki, v Suakimu, godi se Osmanu Digma precej slabo, Angleži so mu za petami, a njegovi ljudje mu niso več zvesti. — V Ameriki je Buen Ayros glavno mesto Argentinske republike od leta 1880; nekaj prebivalcev pa se je ta čas premislilo in postavili so si v 5 letih novo glavno mesto, La Plata. To je iz dna novo ali ima že 40.000 prebivalcev. To je v resnici mogoče le v Ameriki.

Za poduk in kratek čas.

Božična zvezda.

(Resnična dogodba.)

(Dalje.)

V hiši naši je bilo od dne do dne tajnostneje. Vrata so bila lepše zaklenjena, in skozi ključavnico sva kukala in upala videti samo — zlato in srebro. V hiši, v kateri smo stanovali in na vhodu v zgornje prostorije sva našla več odrezkov od pisanega blaga, iz katerih sva si domišljevala prekrasna oblačila. Iz predala zaklenjene omare je visel rudečo-svilnat trak, zakaj bi neki bil? Videla sva rokodelce, ki so navadno redkokedaj prišli. Privezali so mi z rutico oči, in rokodelec — šivar mi je poskušal oblačilce, spoznal sem — suknjico, Oh, — suknjico za me, ker sem še do sedaj le — „jankico“ nosil! Čudovito! Vonjava po jelčji, peki in jabelkih se širi po hiši!...

V mračnih urah zvečer, kadar sva otroka pred materjo klečala in glavici v krilo držala, bili so dnevi potekli in mati so zapeli lepo Božičnico...

„Jutri, otroci se bo dalo,
Jutri se bomo veselili!
Kakšna radost in življenje
Bo vladalo v hiši naši,
Dvakrat bomo še bedeli,
Haisa, potem bo sv. noč!...“

Konečno je prišla sv. večer...

Pri nas ne pride Jezušček na večer 24. grudna — na sv. večer, nego na božično noč: in ako smo do jutra bedeli — bil je tukaj z modro-svilnatim oblačilcem in zlatimi perotnicami, ter zapustil bliščee božično drevesce in okusna darila.

„Enkrat bomo še bedeli!“ Bila je sv. noč in debel sneg. Vsaka streha je imela svojo čepo. Ko so ljudje po cesti korakali, bil je sneg pod nogami živ in se glasil: „Krist, Krist!“ Luna je krasno svetila in milijone zvezdic je lesketalo, kakor — svečice božičnega drevesca;

užgal jih je Gospod v svojo čast. Mili glasovi zvonov so doneli čez mesto, in v gorki hiši nam mati razlagajo še enkrat čudoviti božični evangelij, govoreč o Jezusku v jaslicah, angeljčkih in pastirčkih.

Sedaj pride — dolga noč. Odpraviva se spavat. Dolgo sva bedela in si v domišljiji slikala prelepe slike. A ko sva jedva zaspala, jelo je v župni cerkvi zvoniti k polnočnici, in slišiva, kako je Anemarijka šla v cerkev k polnočni službi božji. Izvestno je Jezušček že v naši hiši... Iz ceste je bliščala luč v našo hišo, s katero si je nekdo svetil v cerkev, a za otroka je bila ona lučica — glorijska Jezuškova. ki po zraku plava in se vdomačuje pri ljudeh. Konečno zadremlejeva in sanjava o mnogih božičnih drevesih, ljubih angeljčkih itd...

Anemarijka naju vzbudi, prišedša od polnočnice.

Sedaj gre zvesta dekla v kuhinjo in zaneti ogenj. Pričakovala sva mater. Takoj zaslišiva korake, spalnična vrata se odpró in ljuba mati vprašaja: „Otroka ali bedita?“ „O že dolgo ne spiva, dobro jutro, draga mati! vesel Božič!“ Zunaj je tema, mati prinesó svetilnico, stopijo k posteljama, naju blagoslovijo in poljubijo. Potem pomagajo oblačiti, ker brez njihove pomoči bi se predolgo oblačila. Oblečena sva, stopiva v hišo, oče so sedeli pri peči, v kateri je ogenj prasketal. Očetu voščiva dobro jutro in vesel Božič... Čakamo mater, ki so odšli v drugo sobo. V nama poskakuje veselja mlado srcece.

Nekdo trka. „Izvestno je Jezušček!“ Trikrat trka, vedno močnejše, a tretjokrat se vrata odpró in pred nami je čudovito — božično drevesce, ki prekrasno blišči z lepimi lučicami, z zlatimi in srebrnimi orehi, mrežicami, zastavicami, zvezdicami, jabelki in sladkarijami. Na vrhuncu sedi stari možicelj s sivo sukunjo in belo brado. Na drugi veji plavajo angeljčki z zlatimi suknjicami in metuljastimi perutnicami.

Primeva očeta za roko in siliva pred drevesce. Nekoliko časa stojiva kakor odrevenela, jecljaje samo „oh“. — Potem pristopiva in po dovoljenji vzameva svoje dari izpod drevesca. Ko sva se vzdramila iz zamaknjenosti, videvša želje izpolnjene, zahvaliva se prav pristrčno dobrim starišem za veselje. (Dalje prih.)

Smešnica 1. „Glej“, reče gospodinja dekli, „glej, stoli so še vsi polni prahú!“ „Se vé“, odvrne dekla naglo, „se ve, da so, saj še dnes ni nihče sedel na njih.“

Razne stvari.

(Odlikovanje.) Nj. veličanstvo, svitli cesar je imenoval za svoje tajne svetovalce mil. knjezoškofe dr. J. Zwerger v Gradci, dr. Jak.

Missia v Ljubljani in dr. S. Aichner v Brixenu. Vsled te časti jim dohaja ime: Nj. ekscelecija.

(Zasluge.) Čast. g. P. Emeran Šlander, oskrbnik admontinskih posestev v Gornji Radgoni, prejel je od Nj. veličanstva „zlati križec s krono“.

(Čitalnica v Gornjem gradu) ima v nedeljo 14. januarija 1889 ob 3. popoldne svoj letni občni zbor z navadnim vspeedom. K temu vse ude uljudno vabi odbor.

(Imenovanje.) C. kr. višje sodnije svetovalec v Ljubljani, g. Jož. Grdešič, je imenovan za predsednika okrožne sodnije v Novem mestu.

(Lansko leto) se je v treh župnijah v Mariboru narodilo 808 otrok, umrlo pa je 725 ljudi, in poročilo se je 173 parov. Umrlo jih je največ pri sv. Magdaleni, 301 in to, ker je ondi dež. bolnišnica, poročenih pa je bilo največ v stolni župniji, 65 parov.

(Župan.) V Vuzenici je izvoljen gosp. J. Hölbl, trgovec, za župana. Nam ni znano, kak da je ali ker ga hvali „D. Wacht“, sodi se lahko, da je na njeni strani in torej nima srca za domače, slov. ljudstvo.

(Mestno svetovalstvo.) Včeraj, dne 2. januarija, so bili v mestno svetovalstvo v Mariboru izvoljeni gg.: A. Nagy, dr. J. Schmiderer, dr. H. Lorber, dr. R. Grögel, A. Badel in J. Leidel, — A. Nagy, kot župan in dr. J. Schmiderer, kot njegov namestnik. Oba sta bila to že dozdej in sta dobila vse glase.

(Upor!) Stari mestni zastop v Mariboru še je sklenil, predno mu je odzvonilo, čudno resolucijo zoper slov. poduk na c. kr. gimnaziji v Mariboru. Nasvet je prišel iz ust pragermana, g. J. Bancalarija. Mož je sicer lekar in živi najbolj od slov. kmetov.

(Odškodnina.) Vojni minister je določil, da sme terjati posestnik od vojaka v času, ko je pri njem na stanovanji, za hrano po 21 kr. na den.

(Bauernverein.) Ces. namestništvo v Gradci je razpustilo z odlokóm, dne 22. dec. 1888 podružnico bauernvereina „Maribor in okolica“. Kakor se slutí, prišlo je do tega vsled razgrajanja te podružnice v času, ko je vitez Schönerer prišel iz ječe.

(Nov most.) Pri Ormoži je most čez Dravo, ki veže Štajarsko s Hrvaško, gotov za toliko, da se peš pride iz ene strani na drugo. To je prav vesela novica za one kraje.

(Veselo novo leto.) Zadnjo soboto sta bila mesarja iz Št. Marjete na Pesnici, oče in sin na sejmu v Radgoni. Na potu domov sta še pa hotela pri nekem kmetu kupiti par volov in sta za to privezala v gošči tik ceste konja na drevo, češ, da se tako k malu vrneta. V tem pa pride nek kmet, ki je poznal konja in voz. Ko vidi konja in voz, ne pa mesarjev, pre-

straši se, tembolj, ker se mu zdi, da je na vozu poznati sled krvi, začne upiti: Moj Bog, ubili so mesarja! Ko pa ni nikogar blizu, zasede voz in se pelje na dom mesarja. Tu nastane velik strah na to, ali tudi mesarja se vrneta k vozu a ko ga nista več našla, šine jima misel: Cigani so šli z njim in zato jo udreta vsak po svoji cesti proti Ogerski meji. Na novega leta pa se še vse lepo razvozla — tedaj, ko se pripeljata mesarja zdrava domov, rodbina se je razveselila njiju, ona pa — konja v hlevu.

(Promet.) Banka „Slavija“ je sklenila v mesecih julij, avgust in september 1888. l. 29. 355 novih zavarovanj za 28.686.176 gld. 6 kr. kapitala ter je za to prejela 536.120 gld. 58 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škode plačala je v teh treh mesecih 159.290 gld. 83 kr. Denarni promet osrednje blagajnice iznašal je 4.376.238 gld. 12 kr. Od 1. januarja do 30. septembra 1888. l. bilo je sklenjenih 53.150 novih zavarovanj za 55.710.058 gld. 8 kr., ter se je uplačalo zavarovalnine in pristojbin 1.279.472 gld. 65 kr.; izplačalo pa škod 444.818 gld. 96 kr. — Pokojninski fond zastopniški iznaša 78.915 gld. 34 kr.

(Samomor.) V nedeljo dne 2. decembra se je Štefan G., udovec iz Podove, obesil v hlevu pri krčmarji v Orehovi vesi pri Slivnici. Nesrečnik je svoje premoženje zapil v žganji in je zapustil troje otrok.

(Nejeverstvo.) V listu, ki prihaja po dvekrat v tednu iz Celja v roke naših nemškutarjev in tacih, ki držé z enako vrsto ljudi, ne pozna več kršč. božiča. Uže par let sem piše samo še „o prerobenju solnca“ namesto o božiči in letos tarna še po vrhu čez silo, ki se dela pri nas nemštvu. Naj nam pa ne zameri, če mi ne verjamemo niti na prirojenje solnca niti na silo, ki se godi pri nas nemštvu.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Henrik Križan, župnik pri sv. Janži na Peči, je umrl. Ranjci se je rodil dne 26. maja 1825 na Pilštanji in je torej doživel 63. leto. Naj počiva v miru!

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg.: Osenjak 12 fl. (ustn. dpl. — letn. vpl. do l. 1890), Pajmon 20 fl. (ustn. dpl.), Zabukovšek 1 fl., Plešnik 1 fl., Flek 1 fl., Anonymus 40 fl.

Loterijne številke:

V Trsti 29. dec. 1888:	34, 73, 45, 42, 36
V Linci „ „	11, 67, 61, 57, 36

Učenec z dobrim šolskim spričevalom, zmožen slovenskega in nemškega jezika, vzprejme se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Razglas.

Visoka c. kr. namestnija v Gradci je z ukazom z dne 22. decembra št. 26.647 razpustila kmečko društvo „Maribor in okolico“.

Le-to društvo ima torej prenehati ter se ne sme več društvu plačevati društvenina.

C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru,
dne 30. grudna 1888.

C. kr. namestnijski svetovalc:
Hein, l. r.

Dr. Valentina Zarnika 5—10 ZBRANI SPISI.

I. zvezek:

Pripovedni spisi, Uredil Ivan Železnikar.

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije človeka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora, — Pisma slovenskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovejšem uzorci in res krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoročen podpis. — Cena knjižici je 1 gld., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

Harmonična zvonila

z jarmi vred proti poroštvu, da so dobro vglasbena in iz najfiniše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po 6, 8, 10 fl. eden. Dalje:

Cerkvene svetilnike

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno, kanontablice, masivne iz zmesi zlatu podobne po izvrstno okusnih modelih lite, ki se krasno svetijo, kakor bi zlate bile, in so trpežne za več, kakor 100 let, solidno delane in jih po nizkej ceni priporočuje

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in
gasilnega orodja
v Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko. 1